

**Kmetijski
inštitut
Slovenije**

INTENZIVNOST REJE PITANCEV NA OBMOČJIH Z OMEJENIMI MOŽNOSTMI ZA KMETOVANJE

**Andreja ŽABJEK, Jože VERBIČ, Tomaž CUNDER,
Marjeta ČANDEK POTOKAR**

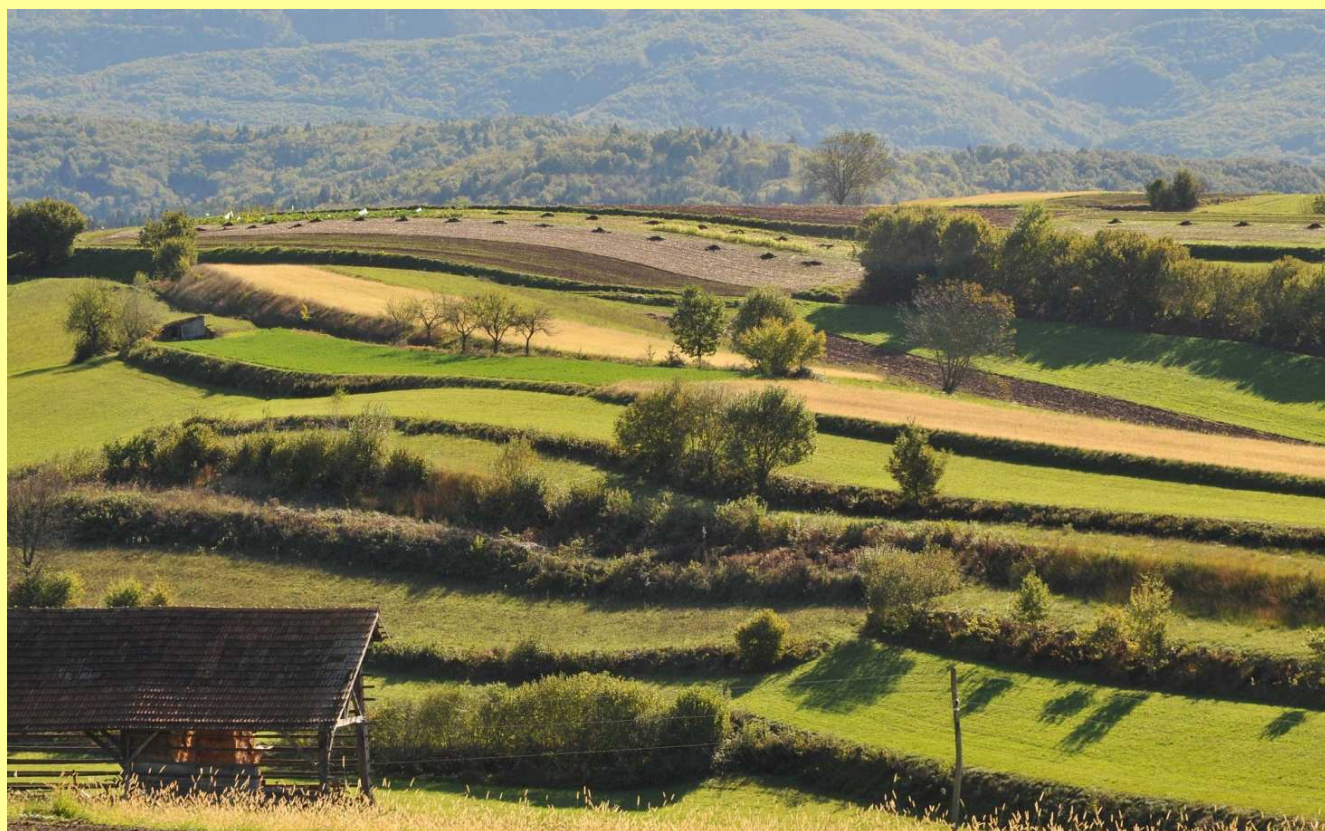
*»Prireja mleka in mesa na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost«, izobraževanje za
kmetijske svetovalce, Kmetijski inštitut Slovenije, 17. november 2010*

Kmetijski
inštitut
Slovenije

Delež kmetijskih zemljišč na območjih z omejenimi možnostmi (OMD) za kmetovanje je v Sloveniji med največjimi v EU (74 %, Cunder, 2007).

Območja z omejenimi možnostmi (OMD) za kmetovanje

Klasifikacija EU

- gorska območja
- druga območja z omejenimi možnostmi
- območja s posebnimi omejitvami

Podrobnejša tipologija (Slovenija)

- gorsko višinske kmetije (G)
- gričevnato hribovske kmetije (H)
- kraške kmetije (K)
- strme kmetije (S)
- kmetije z drugimi omejitvami (D)
- nižinske kmetije (N)

+ kmetije izven območij z omejenimi dejavniki (NOMD)

višina plačila (na ravni kmetije) je odvisna od ocene težavnosti razmer

Težavnost razmer je ocenjena na podlagi podatkov o zemljiščih, kot so talno število, nadmorska višina, nagib in velikost zemljišča.

Ne upošteva izostanka dohodka zaradi eventualnih slabših rezultatov priraje

Namen dela

Rastnost in klavna kakovost goved vzrejenih na
različnih OMD območjih

&

primerjava z rezultati reje izven teh območij

Metodika

Podatki o topli masi trupov, konformaciji in zamaščenosti s klavne linije (Bureau Veritas)

Podatki o lokaciji reje, datumu rojstva, poreklu-pasmi iz CPZ Govedo (KIS)

Obdelava podatkov, vključno z oceno neto dnevnih prirastov in prirastov žive mase
LS biki <2 leti: ANOVA vpliv območja, klavnice

Podatki o 204.971 govedih, zaklanih v obdobju 2007-2009

Klasifikacija na klavni liniji - tržni redi - plačevanje

Uredba Komisije (ES) št. 1249/2008 z dne 10. decembra 2008 o podrobnih pravilih za uporabo lestvic Skupnosti za razvrščanje trupov goved, prašičev in ovac ter sporočanje njihovih cen

V. Obveznost za klavnice >75 goved/teden

VI. Usposobljeno osebje (potrdilo)

VII. **Sporočanje rezultatov, reprezentativne cene**

VIII. Nadzor

IX. Dovoljuje sisteme za samodejno razvrščanje

Kategorije, tržne razrede za katere se poroča cena:

(A)U2, U3, R2, R3, O2, O3

(B)R3

(C)U2, U3, U4, R3, R4, O3, O4

(D)R3, R4, O2, O3, O4, P2, P3

(E)U2, U3, R2, R3, R4, O2, O3, O4

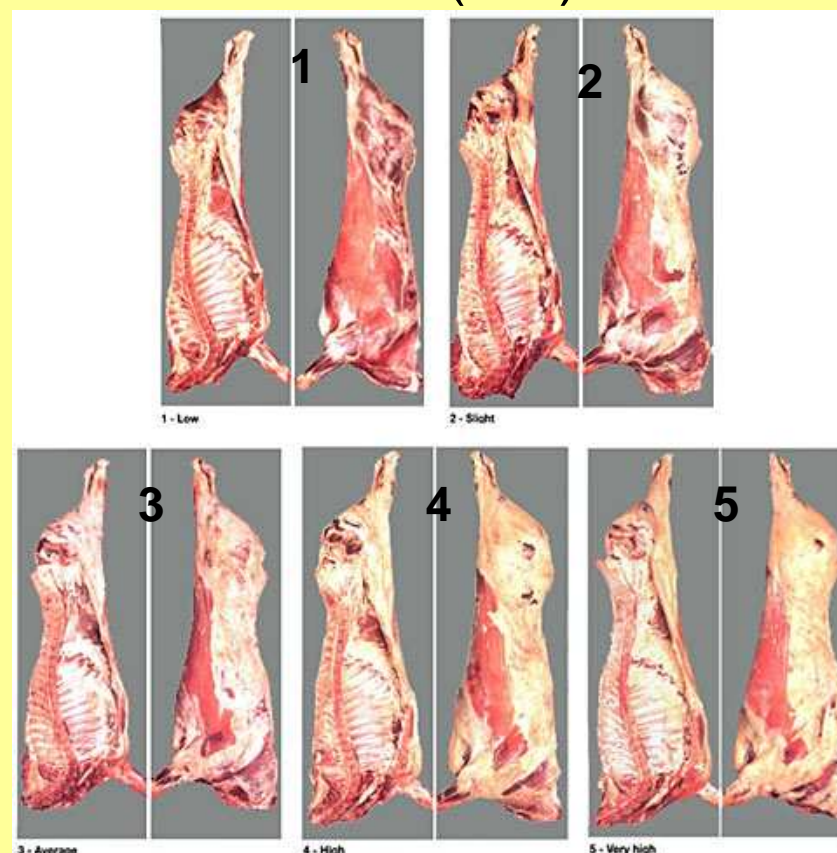
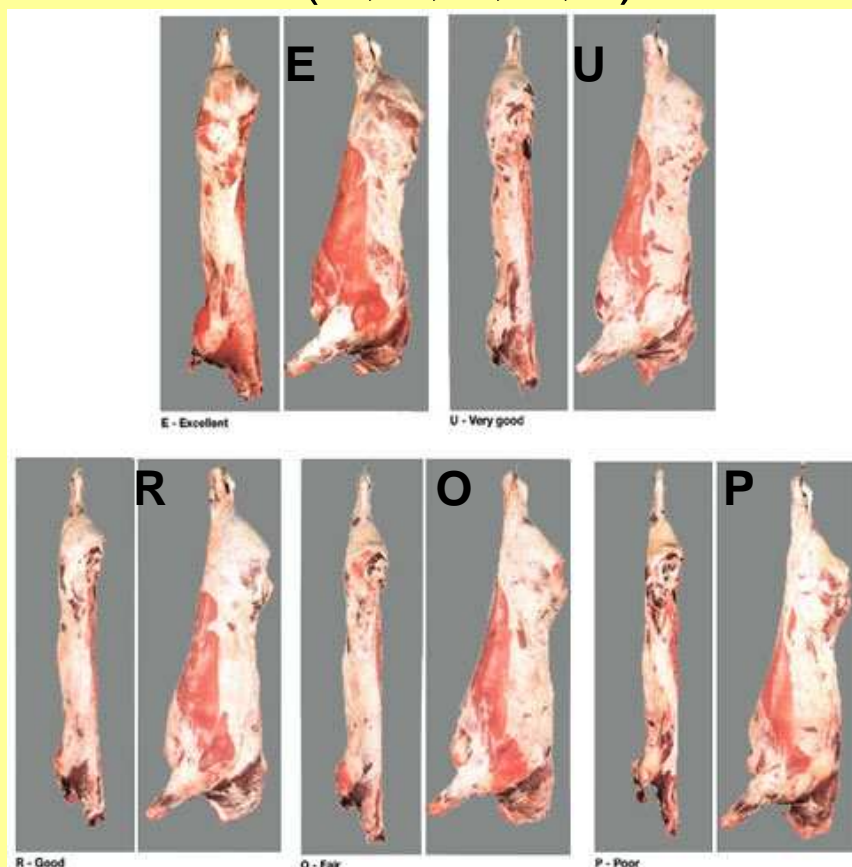
Kmetijski
inštitut
Slovenije

EUROP klasifikacija

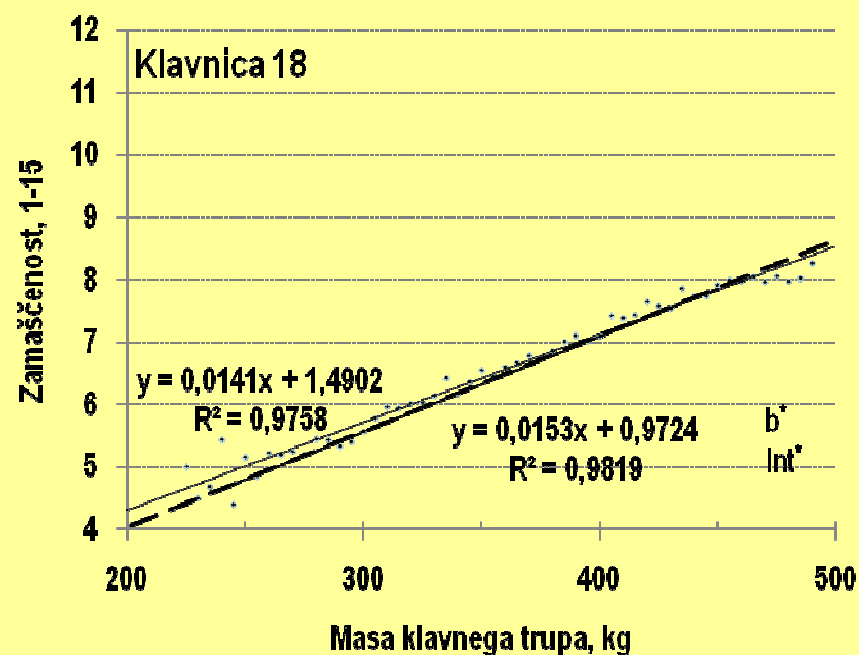
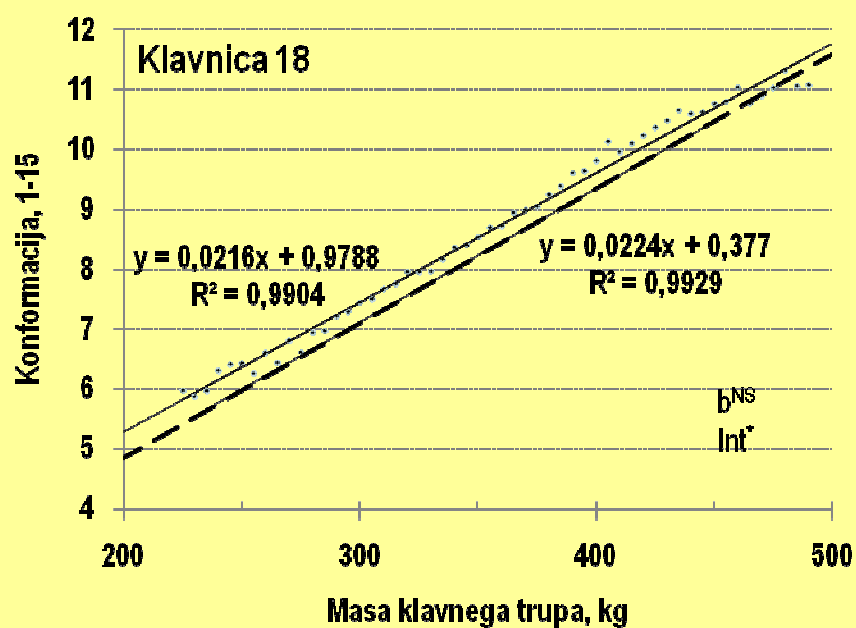
Konformacija ali omišičenost
(E,U,R,O,P)

Zamaščenost
(1-5)

Pomen dopitanosti živali povezava med maso trupa in oceno na liniji klanja

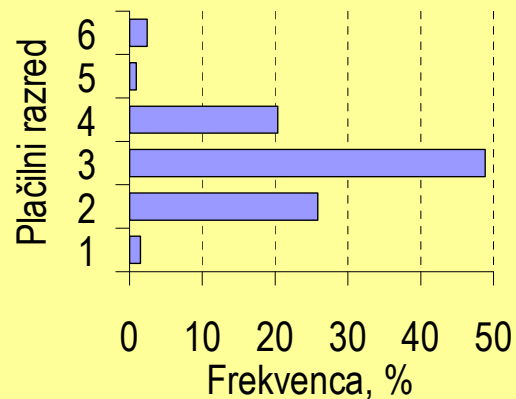

Sistem plačevanja

- penalizira predvsem “neustrezno” težo,
- premalo nagrajuje boljšo klavno kakovost

1	E-2,E-3
2	E-1,E-4, U-2,U-3
3	E-5, U-1,U-4, R-2,R-3
4	U-5, R-1,R-4, O-2,O-3
5	R-5, O-1,O-4
6	O-5, P-1 do P-5

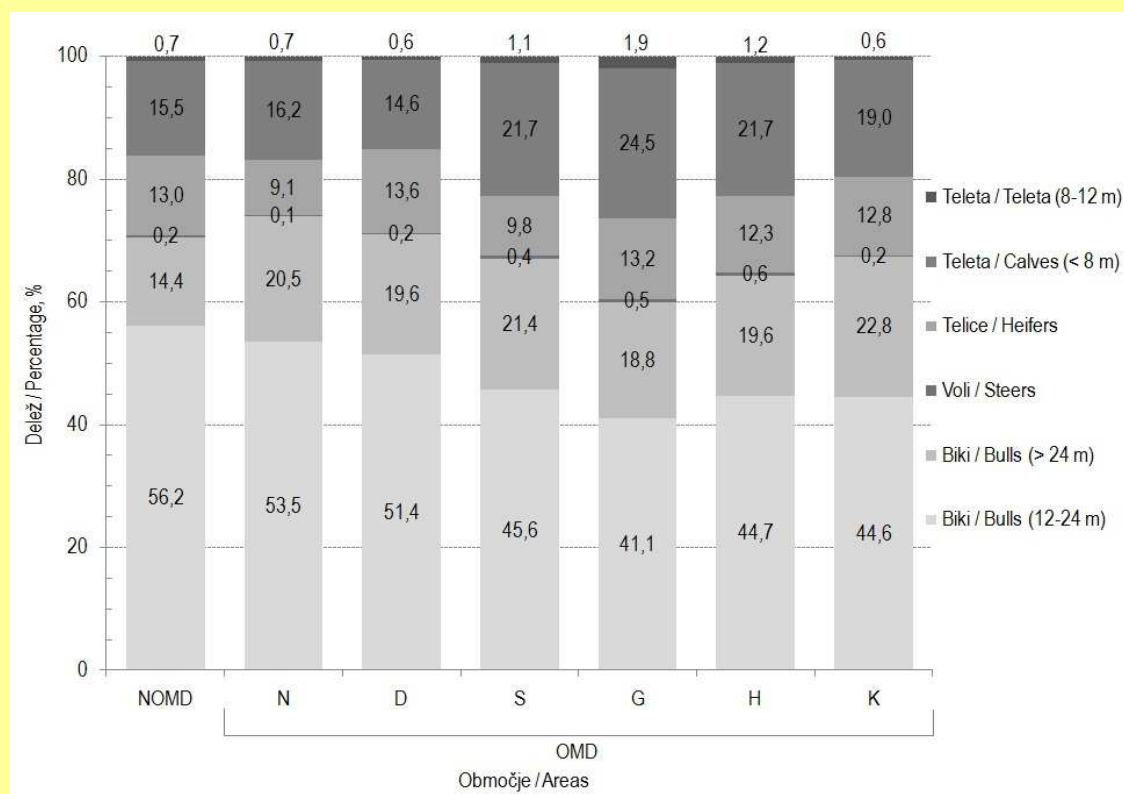
EUR					
BIKI	< 240	241-280	281-320	321-420	> 421 kg
1	2.40	2.80	2.85	2.90	2.80
2	2.33	2.73	2.78	2.83	2.73
3	2.25	2.65	2.70	2.75	2.65
4	2.09	2.49	2.54	2.59	2.49
5	1.55	1.95	2.00	2.05	1.95
6	1.05	1.45	1.50	1.55	1.45

KF					
BIKI	< 240	241-280	281-320	321-420	> 421
1	0.87	1.02	1.04	1.05	1.02
2	0.85	0.99	1.01	1.03	0.99
3	0.82	0.96	0.98	1.00	0.96
4	0.76	0.91	0.92	0.94	0.91
5	0.56	0.71	0.73	0.75	0.71
6	0.38	0.53	0.55	0.56	0.53

Struktura zakola glede na kategorijo

Razlike med območji
najbolj se od NOMD območij razlikujejo G, najmanj pa N, D območja

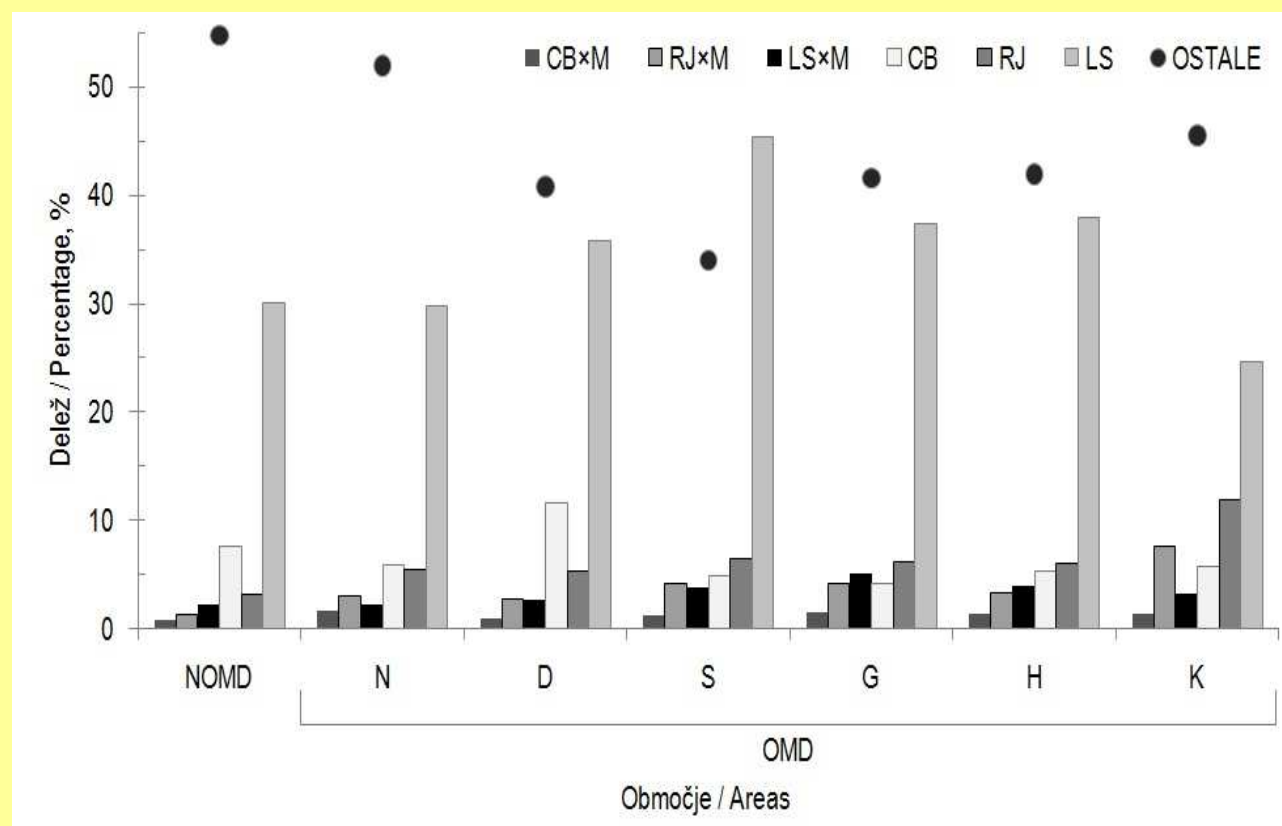
- največ ($\approx 1/2$; 41-56 %) biki A
- teleta <8 m in biki <2let ($\approx 18\%$).
- telice $\approx 13\%$ (9-14%)
- voli in težja teleta (<1 %), bolj pogosto na G, H, S območjih

Struktura zakola (biki-A) glede na pasmo

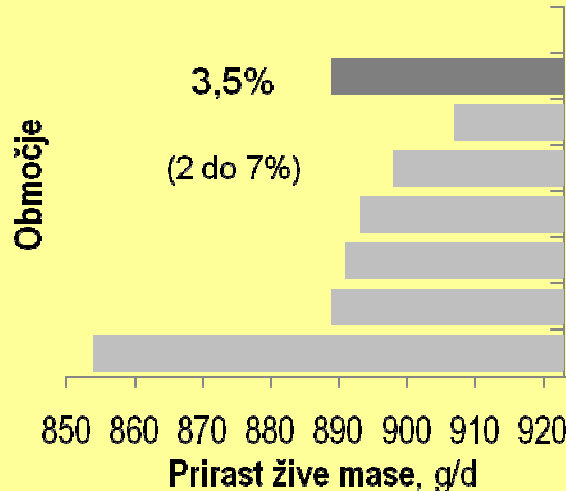
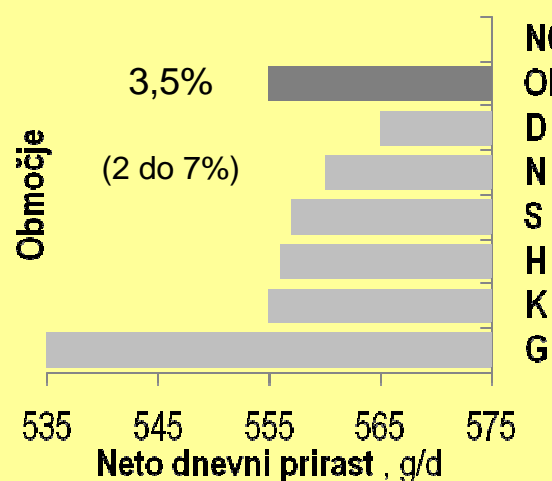
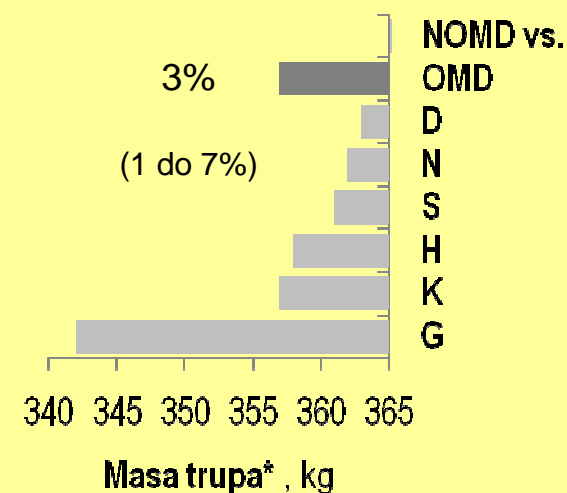
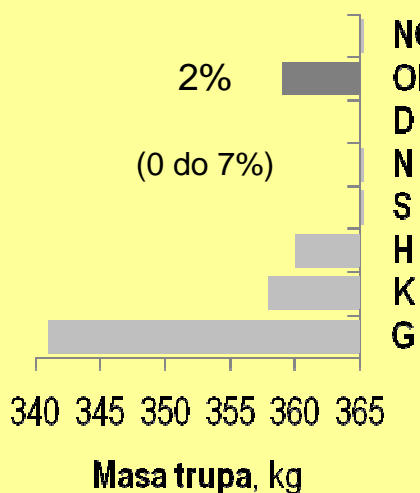
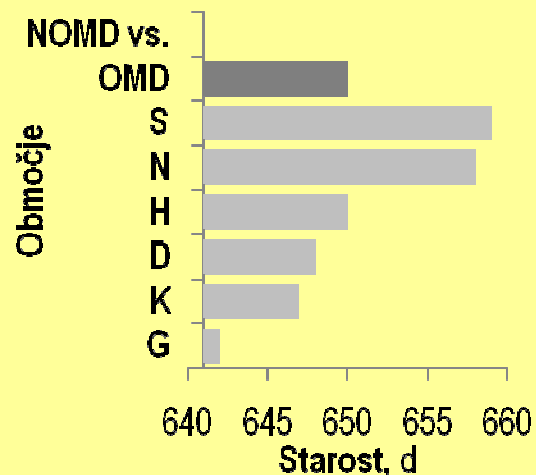
Razlike med območji

- največ (35-55%) ostale
- LS 25-45% (največ na S najmanj na K)
- xM na OMD 6-12% kar je 2-3x več kot na NOMD, še posebej S, G, H, K(RJxM)

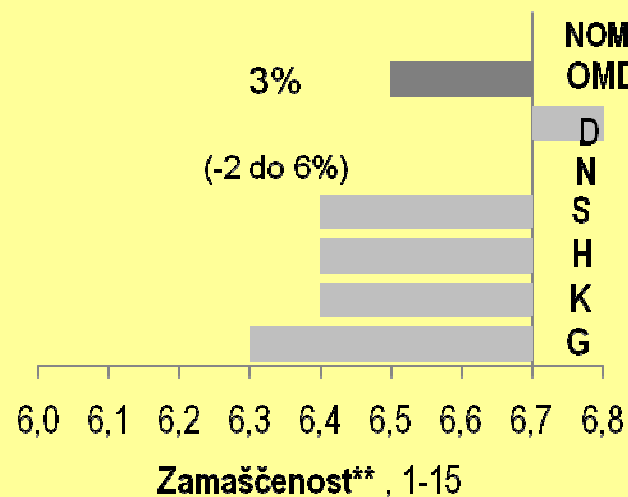
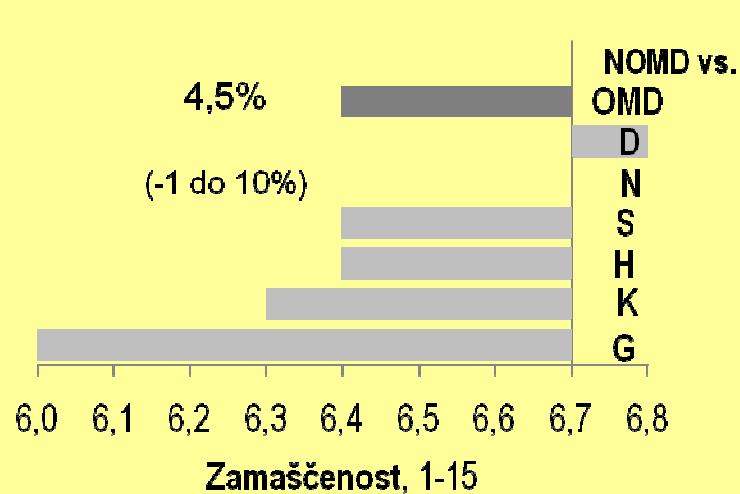
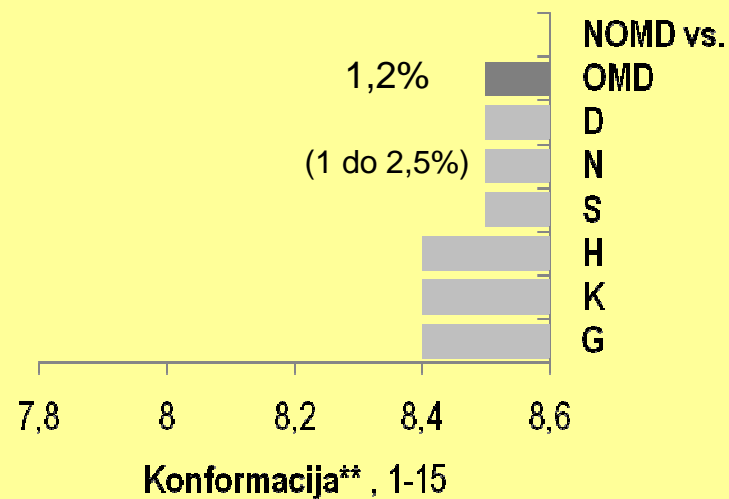
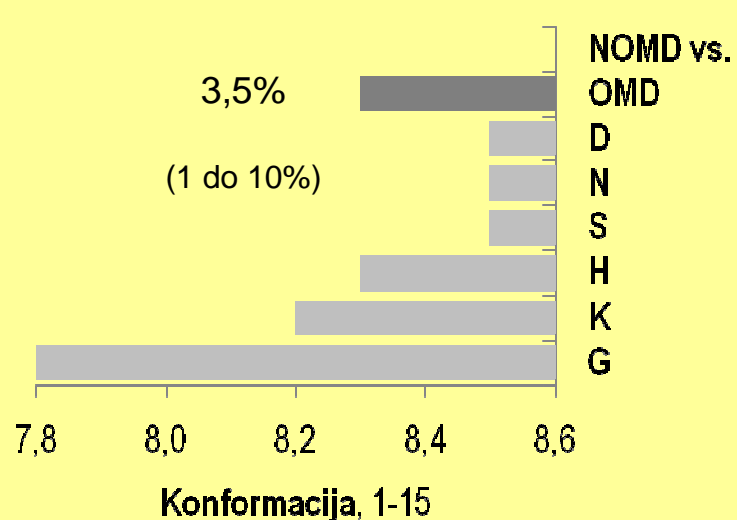
REZULTATI – RASTNOST – LS biki do 2 leti

gorsko višinske (G)
gričevnato hribovske (H)
kraške (K)
strme (S)
z drugimi omejitvami (D)
nižinske (N)

REZULTATI – KLAVNA KAKOVOST – LS biki do 2 leti

gorsko višinske (G)
gričevnato hribovske (H)
kraške (K)
strme (S)
z drugimi omejitvami (D)
nižinske (N)

SKLEP

(za primer LS biki do 2 leti)

Rezultati reje (primerjalno na območja brez omejitev), odstopajo predvsem pri gorsko-višinskih kmetijah

≈ 10 % manj (prirast, konformacija in zamaščenost)

Veliko ali malo?

Intenzivnost prireje v splošnem (NOMD območja) nizka ≈ 930 g/d
kar se odraža v slabših ocenah na klavni liniji in posledično slabšem prihodku